

## SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO KAUNO MOKSLEIVIŲ TECHNINĖS KŪRYBOS CENTRE TVARKOS APRAŠAS

### I SKYRIUS

#### BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno moksleivių techninės kūrybos centro Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 patvirtintomis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis.
2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti Centre užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.
3. Tvarkos aprašas nustato patyčių ir smurto stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Kauno moksleivių techninės kūrybos centre.
4. Tvarkos aprašo tikslas – siekiant ugdyti pozityvų vaiko elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, Centro, šeimos lygmeniu.
5. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:
  - 5.1. į patyčias ir smurtą būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;
  - 5.2. kiekvienas Centro administracijos atstovas, pedagogas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias ar smurtą, turi reaguoti ir stabdyti;
  - 5.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;
  - 5.4. kiekvienas Centro bendruomenės narys privalo mokėti tinkamai reaguoti patyčių ar smurto situacijų atveju.
6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:
  - 6.1. **Patyčios** — tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;
  - 6.2. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):
    - 6.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas,

erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala;

6.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir / ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.2. **Patyčias patiriantis vaikas** — mokinys, iš kurio yra tyčiojamas;

6.3. **Besityčiojantysis / skriaudėjas** — vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir / ar prisidedantis prie jų;

6.4. **Patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, pedagogas, pagalbos mokiniui specialistas ar nepedagoginis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);

6.5. **Patyčių stebėtojas** – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias;

6.6. **Patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis Centro bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

6.7. **Patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.8. **Patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos Centre stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

7. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

## II SKYRIUS

### PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA CENTRE

8. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Centro veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi Centro direktorius, **VGK** nariai, o jos vykdyme dalyvauja visi Centro bendruomenės nariai.

9. Centro direktorius patvirtina įsakymu smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarkos aprašą.

10. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja **Vaiko gerovės komisijos** nariai, kurie, susidarius patyčių situacijai:

10.1. inicijuoja anoniminę vaikų apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

10.2. surenka apibendrintus duomenis iš neformaliojo vaikų švietimo (toliau – NVŠ) programos

mokytojų dėl Centre fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

10.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

10.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį vaiko gerovės komisijos posėdyje;

10.5. teikia siūlymus Centro vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo Centre;

10.6. teikia siūlymus Centro vadovui dėl Centro patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo tobulinimo;

10.7. atlieka kitus Centro patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

11. **Vaiko gerovės komisijos** pirmininkas, susidarius patyčių situacijai, išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja **VGK** narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomą priemonių rezultatus Centre, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

### III SKYRIUS

#### PATYČIŲ INTERVENCIJA CENTRE

12. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas Centro administracijos atstovas, pedagogas, kitas darbuotojas reaguodamas:

12.1. įsikiša įtarus ir / ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus, esant elektroninėms patyčioms, (jei turi galimybę) išsaugo įrodymus;

12.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, Centro nuostatas ir mokinio elgesio taisykles;

12.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar Centro darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji medicinos pagalba);

12.4. informuoja Centro direktorių ar pavaduotoją ugdymui apie įtariamas ir / ar įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju, (Jei turi) pateikia išsaugotus įrodymus;

13. Administracija, gavusi informaciją apie įtariamas ir / ar įvykusias patyčias:

13.1. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

13.2. administracija, įvertinusi turimą informaciją imasi spręsti patyčių situaciją;

13.3. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

13.4. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja bei vertina situaciją;

- 13.5. esant sudėtingesnei situacijai, prireikus ir **Vaiko gerovės komisijos** posėdį;
14. Centro direktorius, sužinojęs apie Centro darbuotojo įstaigoje patiriamas patyčias arba įstaigos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių.

#### **IV SKYRIUS**

##### **BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

15. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.
16. Su Centro nustatyta smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka supažindinami visi Centro bendruomenės nariai kiekvienų mokslo metų pirmąją savaitę.
17. Tvarka skelbiama Centro internetinėje svetainėje.
-